

Riskinarvioinnin tutkimusyksikkö
Kirsi-Maarit Siekkinen

1.3.2013

Kokous: 16th Meeting between Focal Points and EFSA**Paikka: EFSA:n päärakennus, Parma (Italia)****Aika: 19–20.2.2013****Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira****Lisätietoja: www.efsa.europa.eu**

Järjestyksessään kuudestoista Focal Point -kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Stef Bronzwaer EFSAsta. Kokouksesta poissa olivat seuraavien maiden edustajat: IS, ME, NO ja RS. Lisäksi aivan uusia edustajia osallistui kokoukseen seitsemästä maasta.

Kokouksessa käsiteltiin mm. mennyttä ja tulevaa Focal Point (myöhemmin tekstissä FP) -toimintaa sekä FP -toiminnalle tälle vuodelle suunniteltuja painopistealueita; EFSA:ta haettavien apurahojen ja hankintasopimusten (puitesopimukset mukaan lukien) kuulumisia sekä EFSA:n yhteistyöorganisaatioihin (ns. artikla 36 lista) liittyvää arviointia.

EFSA:ssa on käynnissä kokeilu, joka tarjoaa ulkopuolisille henkilöille mahdollisuuden osallistua moniin EFSA:n tiedelautakunnan kokouksiin. EFSA avaa myös lähiaikana asiantuntihakuja kahteen tiedelautakuntaan sekä riskiviestintäryhmään.

Jäsenmaat jakoivat tietoa mm. EU -Almanakan päivitystyöstä (DE) ja kokemuksistaan Artikla 36 listan organisaatioiden arvioinnin aloittamisesta (IT ja ES). Kokouksessa kuultiin myös katsaus Advisory Forumiin (myöhemmin tekstissä AF) viimeisimmästä kokouksesta.

”Avainasiakkaiden” kartoitus alkaa

Laura Smiley EFSAsta kertoi kokouksessa EFSA:n viimeisimmistä viestintäaktiviteeteista. EFSA:n ulkoisen arvioinnin pohjalta saadun palautteen perusteella he ovat kartoittamassa jäsenmaiden ”avainasiakasryhmiä” joille viestitään EFSA -asioista.

FP:lle tullaan lähiaikana lähettämään EFSAsta aiheeseen liittyvä kysely, johon FPen toivottiin yhteistyössä maidensa AF -viestintäryhmän jäsenen kanssa miettivän vastaustaan.

EFSA:n asiantuntijapankki kasvaa ja kehittyy

Stylianos Koulouris EFSAsta esitteli kokouksessa EFSA:n asiantuntijapankkiin (EDB) kehitettyjä uusia hakuja helpottavia työkaluja ja kannusti FP:ja käyttämään niitä. Hän muistutti, että asiantuntijatietokantaa kannattaa ja saa hyödyntää myös kansallisiin tarpeisiin. NL:n edustaja kertoi, että he käyttävät tietokantaa etsiessään sopivia arvioijia tieteellisille julkaisuilleen.

EFSA:n asiantuntijatietokanta kasvaa jatkuvasti; tällä hetkellä siellä on yhteensä 3 424 asiantuntijan tiedot. Suomesta asiantuntijoita on tämän hetkisen tiedon mukaan 61. Tietokantaan voi edelleen ilmoittautua oheisen linkin kautta: <http://www.efsa.europa.eu/en/networks/expertdb.htm>

EDB on ollut toiminnassa lähes 5 vuotta ja tullaan siksi arvioimaan tänä vuonna. Seuraavaksi arvioinnista keskustellaan AF:ssa. FP:t voivat myös jättää arviointiin liittyviä ideoitaan EFSA:lle.

Focal Point toiminta 2012

Vuonna 2008 alkanutta FP -toimintaa on takana nyt lähes viisi vuotta. Verkoston kautta FP:lle välitettyjen kysymysten ja tietopyyntöjen määrä on vuosi vuodelta kasvanut; viime vuonna FP:t vastasivat tai koordinoivat vastauksia 155:een kyselyyn tai muuhun tietopyyntöön (vrt. vuonna 2011 144). 70 % em. kysymyksistä tuli EFSA:sta ja 30 % FP:ilta. Lisäksi FP:t päivittivät EFSA:n tiedonvaihtojärjestelmään (IEPiin) 244 uutta riskinarviointiin liittyvää dokumenttia (kaiken kaikkiaan järjestelmä sisältää tällä hetkellä 1 296 eri maiden FPen sinne lataamaa dokumenttia). Vuonna 2012 FP:t jakoivat jäsenmaissaan myös tietoa EFSA:n rahanhauista (n=149) ja järjestivät maissaan maidensa EFSA:n yhteistyöorganisaatioiden edustajille yhteensä 70 kokousta sekä organisoivat 47 muuta kansallista tapahtumaa. EDB:stä pidettiin 128 esitystä, jonka lisäksi FP:t pitivät 95 muuta esitystä tai posteria EFSA:n ja/tai FPen toiminnasta. FP:t myös edesauttoivat EFSA:n osallistumisia 59:ään kansalliseen tapahtumaan. FP:sta 80 % ylläpitää kansallisia FP -sivuja, jotka toimivat tärkeänä informaatiokanavana EFSA -asioille. EFSA koostaa parhaillaan yhteisraporttia vuoden 2012 toiminnasta, joka perustuu FPen sille laatimiin raportteihin. Yhteisraportti tullaan julkaisemaan EFSA:n www -sivuilla (*raportti tullaan lataamaan myös kansallisille FP -sivuille aikaisempien vuosien tapaan*).

Focal Point toiminta 2013→

Kokouksessa EFSA esitteli alustavan suunnitelmansa tälle vuodelle priorisoiduista tehtävistä. Aiheesta ei ehditty kiireisen kokousaikataulun johdosta juuri keskustella, joten FP:t saavat lähettää kokouksen jälkeen aiheesta vielä EFSA:lle kommentteja. (Seuraavaksi asiaa käsitellään AF:ssa).

FP -sopimukset uusitaan 5 vuoden välein ja nyt voimassa olevat sopimukset päättyvät 2013 vuoden lopussa. FP -toiminta tullaan arvioimaan tämän vuoden aikana AF:ssa. Uusi sopimuskausi alkaa vuonna 2014.

Kokouksessa järjestettiin em. aiheeseen liittyvä ryhmäkeskustelu, jossa teimme FP -toiminnan arviointia SWOT -analyysillä. Suomen kanssa samassa ryhmässä keskustelivat IT, PL, HU, SI, MT, EL ja LU; aiheenamme olivat FP -toiminnan vahvuudet. Lisäksi kaikki ryhmät miettivät, millä uusilla tavoilla tieteellistä yhteistyötä jäsenmaiden ja EFSA:n välillä voisi tulevaisuudessa edelleen vahvistaa ja kehittää.

Koska ryhmien aikaansaannoksia ehdittiin kokouksessa käydä läpi vain pikaisesti, lupasi EFSA laatia ryhmien vastauksista vielä myöhemmin toimitettavan yhteenvedon, johon FP:n on vielä mahdollista tehdä lisäyksiä.

EFSA panostaa puitesopimukseen

Ilias Papatryfon EFSA:sta päivitti FP:n tietoja EFSA:n apurahoista ja hankintasopimuksista. EFSA:n satsaa tänä vuonna rahoitukseen noin 10 M €, mikä käsittää yhteensä hieman alle 100 hakukuulutusta.

Alle 60 000 € hankintasopimukseen EFSA voi itse valita kandidaatit tekemään näitä tehtäviä (lisätietoja:

<http://www.efsa.europa.eu/en/procurement/negproc.htm>). Yli 60 000 € sopimukset sen sijaan ovat kaikille

avoimia; EFSA on julkaissut sivuillaan alustavan listan tänä vuonna avautuvista hauista:

http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130122.htm?utm_source=homepage&utm_medium=infocus&utm_campaign=transparencyengagement

Hankintasopimuksissa myös useamman vuoden puitesopimukset ovat mahdollisia ja niihin panostetaan yhä enenevässä määrin. Puitesopimuksista 12 on kokonaan uutta sopimusta, joista useat liittyvät tuotehyväksyntään liittyviin arviointeihin (mm. entsyymit, aromiaineet). Juuri avautunut puitesopimushaku koskee kasvien terveyteen liittyvää riskinarviointia; lisätietoja:

http://www.efsa.europa.eu/en/tenders/tender/ocefsaph201301.htm?utm_source=alerts&utm_medium=email&utm_content=all&utm_campaign=aih

EFSA:sta kannustettiin FP:ja jatkamaan maissaan aktiivista tiedonvälitystä avautuvista hauista.

Kokouksessa syvennyttiin jälleen kerran **Artikla 36 listan organisaatioiden asioihin** (ns. EFSA:n yhteistyöorganisaatiot). Ko. lista käydään läpi ja uudelleen arvioidaan tänä vuonna syyskuun loppuun mennessä. Mm. tarkistetaan ovatko kaikki listalla olevat organisaatiot relevantteja listalaisia (esim. ovatko kaikki ns. oikeushenkilöitä) ja ovatko kaikki relevantit organisaatiot listalla.

EFSA on tehnyt listan ylläpitoon liittyvän ohjeiston, josta on apua myös nyt toteutettavan arvioinnissa.

Laitokset arvioidaan kriteereillä, jotka ovat mainittu Komission asetuksessa (EY) No 2230/2004.

IT ja ES pitivät kokouksessa esitykset siitä miten heidän maissaan listalaisten arviointi etenee.

EFSA:n asiakaspalvelulta ohjeita ja tietoa jäsenvaltioille ja hakijoille

Tom Meyvis EFSA:sta esitteli FP:lle vuonna 2011 perustettua asiakaspalvelupistettä (Applications Helpdesk), johon EU:n jäsenvaltiot lähettävät säänneltyjen tuotteiden, aineiden ja terveysväittämien EU:n laajuista hyväksyntää tavoittelevia hakemuksia. EFSA on perustanut myös hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten asiakaspalvelun, joka auttaa ja tukee hakijoita, jäsenvaltiota ja muita sidosryhmiä. Sen avulla voi myös toimittaa kysymyksiä arviointien oikeudellisista ja teknisistä vaatimuksista. Kysymyksiä järjestelmään on tullut tähän mennessä 337 kpl; eniten kysymyksiä on lähetetty ravitsemusosalta (esim. terveysväitteistä). Noin puolet kysymyksistä tulee teollisuudelta.

EFSA:n www -sivuilla on myös vastauksia jo lähetettyihin kysymyksiin sekä video asiakaspalvelusta:

<http://www.efsa.europa.eu/en/applicationshelpdesk.htm>

EFSA lisää avoimutta ja läpinäkyvyyttä tarjoamalla mahdollisuuden seurata kuinka riskinarviointityötä EFSA:ssa tehdään

EFSA toteuttaa vuosien 2012–2013 aikana kokeilun, joka mahdollistaa ulkopuolisten henkilöiden pääsyn useisiin EFSA:n tiedelautakunnan kokouksiin. Kokouskohtaiset tarkkailijapestit ovat avoinna kaikille niistä kiinnostuneille (myös Euroopan ulkopuolisten maiden henkilöille).

Ulkopuoliseksi tarkkailijaksi pääseminen em. kokouksiin edellyttää niihin rekisteröitymistä. EFSA on myös laatinut tarkkailijoille ohjeiston, joka sisältää ohjeistuksen kokouksissa noudatettavista pelisäännöistä.

Tänä vuonna on mahdollista päästä seuraamaan seuraavia kokouksia:

NDA (erityisruokavaliovalmisteita, ravitsemusta ja allergioita käsittelevä lautakunta), GMO (geneettisesti muunneltuja organismeja käsittelevä lautakunta), CONTAM (elintarvikeketjun vierasaineista käsittelevä lautakunta), FEEDAP (eläinten rehuissa käytettäviä lisäaineita, tuotteita tai aineita käsittelevä lautakunta) ja ANS (elintarvikkeiden lisäaineita ja elintarvikkeisiin lisättäviä ravintoaineita käsittelevään lautakunta).

Rekisteröityminen em. kokouksiin avautuu noin 1 kk ennen kokousajankohtaa. 20.3.2013 pidettävään NDA -tiedelautakunnan kokoukseen rekisteröityminen on auki 1.3.2013 asti.

Kokousten tarkat aikataulut ja rekisteröitymislomake löytyvät EFSA:n www -sivuilta:
<http://www.efsa.europa.eu/en/stakeholders/observers.htm>

EFSA avaa lähiaikana asiantuntijahakkuja kahteen tiedelautakuntaan (ANS ja CEF) sekä riskiviestintäryhmään (AGRC). Viestintäasiantuntijahaun virallinen hakuaika on 22.2.–29.3.2013. Ryhmän on tarkoitus aloittaa uudella kokoonpanolla 1.5.2013 alkaen.

Virallinen hakuaika kahteen tiedelautakuntaan on 15.4.–15.5.2013. Kaudelle 2014–2017 haetaan asiantuntijoita elintarvikkeiden lisäaineita ja elintarvikkeisiin lisättäviä ravintoaineita käsittelevään lautakuntaan (ANS) ja elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia materiaaleja sekä entsyymejä, aromiaineita ja valmistuksen apuaineita käsittelevään lautakuntaan (CEF).

EFSA pyysi FP:ää välittämään tietoa avautuvista hausta maidensa asiantuntijoille. Lisätietoa aiheesta tullaan julkaisemaan sekä EFSA:n www -sivuilla että kansallisilla Focal Point -sivuilla.

LT, PL ja RO ilmoittivat järjestävänsä aiheeseen liittyviä tapahtumia maissaan.

DE jakoi tietoa **EU -Almanakasta** (EU -Almanac on Food Safety), jonka kolmannen painoksen päivittäminen on käynnistynyt. Uuteen painokseen on tarkoitus saada mukaan uusia maita (Serbia ja Montenegro) sekä päivittää FPen avustuksella viimeisimmät tiedot mukana olevista 35stä maasta. Uusittu kolmas painos pitäisi olla saatavilla loppuvuodesta. Neljäs painos Almanakasta on aiottu toteuttaa 2016.

Almanakka on saatavilla sekä painettuna että www -versiona saksaksi ja englanniksi.

Vuonna 2012 BfR:n www -sivuilla Almanakkaa kävi lukemassa 2 435 kävijää (saksankielinen versio) ja 2 407 kävijää (englanninkielinen versio).

Almanakasta on tullut paljon positiivista palautetta, mikä kannustaa BfR:ää jatkamaan Almanakan tietojen ajan tasalla pitämistä. Aiheesta lisää: <http://www.bfr.bund.de/cm/364/eu-food-safety-almanac.pdf>

Muut asiat

- EFSA on julkaissut uuden videon (jossa on suomenkielinen tekstitys):

<https://www.youtube.com/watch?v=KSluc9igxkA> ja suomenkielisen esitteen työstään:

http://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/corporatebrochure.htm?utm_source=contactsemail&utm_medium=email&utm_content=newcorporatebrochure%2B&utm_campaign=Feb2013

- EFSA:n viime syksynä järjestämien kongressien esitykset ovat saatavilla EFSA:n www-sivuilla:

“Challenging Boundaries in risk assessment – sharing experiences”:

<http://www.efsa.europa.eu/en/events/event/121107.htm>

“Ready for the Challenges of Tomorrow”:

<http://www.efsa.europa.eu/en/events/event/121113.htm#playvideo>

- EFSA on tehnyt julkaisukatalogin kaikista sen julkaisuista, joka on tilattavissa esim. FPen kautta.

- EFSA:n sciencenettiin on perustettu taulukko, johon maiden FP:t voivat kirjata kansallisia FP -tapahtumia.

Taulukkoon merkitään myös, mikäli tilaisuuksiin toivotaan puhujia EFSAsta.

- FR: ANSES on nyt twitterissä. Heidän www -sivunsa ovat myös uudistuneet: <http://www.anses.fr/en>

- ES: Toivoi, että EFSA ilmoittaisi aina mikäli he lähettävät tietopyynnön tai kyselyn FP -verkoston ohella myös muiden verkostojen kautta, jotta päällekkäistä työtä tietojen keräyksessä ei tulisi.

Varsinaisen kokouksen jälkeen keräännymme vielä EFSA:n johdolla keskustelemaan Artikla 36 -listan läpikäynnistä.

Seuraavat FP -kokoukset

- ✓ 17th 7–8.5.2013 IE (Dublin)
- ✓ 18th 9–10.10.2013 IT (Parma)

JAKELU: M. Aho, K. Savela, Eviran jory, J. Husu-Kallio/MMM, R. Heinonen/MMM